

Styrelsemöte för Svartåns vattenråd

Datum och tid: 29 januari, kl. 9.00-13.00

Plats: A-salen Västerfärnebo

Närvarande: Berit Karlsson (BK), Linnea Svärd (LS), Monica Yngvesson (MY), Maria Lundin (ML), Linnea Landfors (LL), Lisa Ekberg (LE), Per Aldén (PA), Stefan Sjödin (SS), Johan Pettersson (JP), Johan Södereng (JS), Henrik Berntsson (HB) och Johan Axné (JA).

Övriga närvarande: Anton Lindblad

1. Ordförande öppnar mötet

HB hälsade välkomna.

2. Val av mötesfunktionärer (sekreterare och justerare)

Till sekr, för mötet valdes JA och till justeringsperson valdes LL.

3. Hörendesjöns reglering

Anton Lindblad presenterade arbetet med vattenkraft kring Svanå och regleringen av Hörendesjön. Outbyggda fallen i Forsby och Svanå har Mälarenergi någon tanke kring de? Anton köpte Svanå och med tillhörande dammar och Carl Schartau tog över Forsbydammarna. I samband med köpet fick Anton frågan om han ville ta över regleringen av Hörendesjön.

Omprovning av vattenkraften för moderna miljövillkor

De befintliga vattenkraftverkens villkor genomgår just nu en prövningsprocess kallad NAP (Nationella planen för omprovning av vattenkraft). Många av landets vattenkraftverk saknar moderna miljövillkor, det vill säga tillstånden har inte beslutats med stöd av miljöbalken och de är äldre än 40 år. Syftet med arbetet är att uppnå förbättrad vattenkvalitet genom att fisk och annat vattenlevande liv ska kunna förflytta sig inom och mellan olika sjöar och vattendrag. Samtidigt bidrar vattenkraftsel till målet om förnybart, koldioxidsnålt elsystem. Kompromissen mellan dessa två samhällsintressen är olika typer av fiskvandringvägar och ekologisk vattenföring. Befintliga dammar vid Svanå ingår som en del av arbetet med NAP medan dammen vid Forsby prövas i ett separat sammanhang. Parallellt med arbetet med NAP prövar Vattenmyndigheten om det finns skäl att använda ett annat undantag (KMOV, Kraftigt modifierade vatten) för den berörda vattenförekomsten Svartån: mellan "Skultuna och Hällsjön" (WA81908340).

JA HB
LL

Reglering av Hörendesjön

När Anton tog över regleringen var det till en början många klagomål kring hur regleringen sköttes. Över tid byggde man upp en bättre samverkan kring regleringen av sjön. När det gäller vattenstånd och vattenföring är det väl generellt så att alla berörda inte blir nöjda. Sommarstugor, båtar mm vill ha hög sjönivå, lantbrukare låg sjönivå, vattenkraften och nedströms berörda marker en jämn vattenföring. Nyckeln till förståelse är kontinuerlig information om vattenstånd/vattenföring och någon larmfunktion i samband med riklig nederbörd. Telefonlista eller motsvarande om hur regleringen sker brukar funka. Målet för verksamhetsutövaren är måttligt lyckliga berörda intressenter, då har man förmodligen hittat en bra balans.

De ekonomiska värdena av att reglera Hörendesjön var låga och därför överlät Anton ansvaret till någon annan. Flera fick frågan och de som tog över den fortsatta regleringen var den ideella intresseförening Hörendesjöns Naturmiljö (fortsättningsvis föreningen). Föreningen har sedan sommaren 2023 rådighet över Hörendesjöns vattennivå. När kopplingen till vattenkraften i Svanå försvann, försvann också kopplingen till arbetet med NAP. Reglerdammen i Hörendesjöns utlopp kommer dock ändå att behöva en förnyad miljöprövning på sikt. Likt andra vandringshinder så kommer det krävas fria vandringsvägar även här. Föreningens syfte med regleringen av Hörendesjön idag är kopplad till de ekologiska värden som finns i en uppströms belägen och anlagd LONA-våtmark. En hög vattennivå gynnar den anlagda våtmarken. Föreningen följer och reglerar Hörendesjön utifrån den vattendom som finns. Regleringen sker mot en dämning- och en sänkningsgräns. Föreningen redovisar regleringen och vattennivåerna på sidan Sörhörende och Hörendesjön.

Hantering av sjön och dess nivå är ett hantverk. Man behöver lära sig att reglera sjön på bästa sätt och att det sker genom att ett ekologiskt flöde genereras nedströms. Syftet eller motiven för regleringen har ändrats över åren.

MY berättade motsvarande erfarenheter från arbetet med Gussjön. Där har man lärt sig att man inte ska styra regleringen mot ett särintresse utan att man behöver ha en samverkan för att få till bästa möjliga reglering.

Vattenrådets roll?

Oavsett vilken sjö som regleras vilken roll bör/ska vattenrådet ha? Vattenrådet har ingen rådighet de enskilda fallen. Det är markägare eller verksamhetsutövare som har ansvaret. Vattenrådet kan stötta utifrån de mål för vår verksamhet som finns i våra stadgar (Stadgar för Svartåns vattenråd - Mälarens vattenvårdsförbund). Det vi kan hjälpa till med är att ta kontakt med ansvariga och stötta/facilitera ett möte mellan regleringsansvariga och de markägare eller andra intressenter som vill vara med.

Att göra:

- Rådet adjungerar Anton Lindblad till att försöka få till ett möte med berörda aktörer runt Hörendesjön.
- Utsedda personer från vattenrådet medverkar och leder ett möte mellan sakägare och intressenter.
- En mindre arbetsgrupp planerar tillsammans med Anton och Föreningen ett möte.

JA MB LL

4. Föregående protokoll

Vi gick igenom föregående protokoll och följande kom upp. LS kollar med Gustav så att e-DNAproven som inte blev genomförda blir det.

5. Ekonomi

BK informerade om att rådet har 48 335 kr på kontot den 31 dec 2025.

Vi har ett överskott på 16 777 kr, varav 10 000 kr är kvarstående från samverkansprojektet som pågått under 2025.

Vattenrådets bokföring sköts av Roger Nordström på Mälarens vattenvårdsförbund. BK har en egen bokföring så delvis gör vi ett dubbelarbete här.

BK och HB tar ett möte med Roger inför kommande årsmöte.

6. Planering av Årsmöte 2026

- Information (dec) till medlemmarna om hur och när en motion kan skickas in (senast 31 jan). Den här punkten har sekr. missat och därmed kommer vi tyvärr inte att hinna med att genomföra den.
- Datum och plats för årsmötet - A-salen Västerfärnebo – måndag den 16 mars kl 18:00 – 20:00. Lokalen är bokad genom JS.
- Föreläsare till årsmötet - Anton Lindblad förhoppningsvis tillsammans med Carl Schartau – Fortsatt fördjupning av vattenkraft och miljöprövning av dessa bland annat genom arbetet med NAP.
- Ordförande på mötet: Vi undersöker om det är möjligt med någon av följande 1. Lotta Gröning (SS), 2. Solveig Nilsson (LS) eller 3. Vicki Skure (HB).
- Ta fram ett program för årsstämman (innehåll, föreläsningar mm), ta upp i styrelsen – JA tar fram och stämmer av med styrelsen via mail.
- Gör ett "körschema" för mötet/programmet så att man ser vem som ska göra vad - JA tar fram.
- Gör ett "bokslut" och en medlemslista över betalande medlemmar - Roger, BK och HB.
- Skriv förslag till verksamhetsberättelse (med koppling till verksamhetsplanen) Obs, ska skrivas på av styrelsen helst innan stämman - JA tillsammans med LS. ML kollar om det går att få till digital signering.
- Skriv förslag till verksamhetsplan och budget för året, ta upp i styrelsen - JA tillsammans med LS, BK, HB och Roger.
- Ta fram dagordning/föredragsordning för stämmoförhandlingarna, ta upp i styrelsen – Ordningen finns i våra stadgar. Vi tittade igenom denna i samband med mötet. JA tillsammans LS.
- Förslag till arvoden och ersättning, ta upp i styrelsen. Oförändrat enligt tidigare.
- Förslag till valberedning, ta upp i styrelsen - HB tar detta med valberedningen.

JA YB
LL

- Beställ kaffe/smörgåsar (be om anmälan). Lägg till några beställningar, (alltid några som inte anmäler sig) – JA tillsammans med LS
- Ta kontakt med utsedd revisor och bjud in till årsstämman, lägg upp en plan för avstämningar om revisionsberättelse och bokslut – BK tar kontakt med revisor.
- Kontakta eventuella föreläsare eller gäster, bekräfta datum – Anton Lindblad är klar och han tar kontakt med Carl Schartau.
- Meddela valberedningen datum för årsstämman, kolla om de tar kontakt med ordförande för mötet eller om det ska göras separat – HB meddelar detta.
- Skicka ut en "save the date" till medlemmar och föreläsare, kallelse ska skickas ut minst två veckor innan enligt stadgarna – JA gör detta.
- Skicka ut kallelse/inbjudan i Outlook efter godkännande på styrelsemöte. Bifoga program, dagordning, verksamhetsberättelse, verksamhetsplan, valberedningens förslag, revisionsberättelse - JA gör detta när underlaget är klart.

7. Projekt samordnad planering för klimatanpassning i ett avrinningsområde

Det finns inget nytt att berätta om projektet. Det kommer att bli ett möte för att berätta om resultaten som kommer fram inom projektet. De personer som blev utplockade i december har inte blivit intervjuade.

8. Samverkansbidraget 2025

Bidraget är rapporterat och vi har 10 000 kr kvar som vi sannolikt får behålla och att vi får motsvarande tillskott under 2026. Vi fortsätter skicka ut intressanta kurser som man kan gå på.

9. Åtgärdssamordning, lägesrapport

- Det ligger ute ett nytt bidraget på Jordbruksverkets hemsida, Svartån kan vara intressant som samverkanspart ifall någon söker.
- Fokus markavvattningsföretag (Hasselbäcken och Spångtegsbäcken). De träffar vi haft har varit i fält. Det kanske finns behov av skivastuga eller motsvarande.
- Åtgärdssamordningsprojektet tar slut sommaren 2026 men vi har nu ansökt om en förlängning av projektet för perioden juli 2027 till december 2030.
- Utredning för Hålldammen. Är det någon som vet vad det har blivit av den? LS+JA kollar med Hushållningssällskapet.

10. Övriga frågor

- BK lyfte fråga om revidering av stadgarna. Det fattas uppgifter i stadgarna. Ändringarna är av redaktionell karaktär. Vi ser dock över stadgarna under kommande år, dvs vi kommer till årsmötet eventuellt motionera om detta. BK tar fram underlag för detta och stämmer av med HB. BK skriver ett förslag på ändringar. HB skickar ut förslaget via mail med begärande

JA AB

LL

om kvitto. Hur ser beslutsprocessen för detta ut? Om vi kan beskriva ändringarna nu och skicka ut 2 veckor innan årsmötet så kan fastställande ske vid årsmötet 2027.

- Plugga diken för att skapa våtmarker. Ett ökat läckage av olika typer av ämnen kan då ske, vissa av ämnena är miljöfarliga. När kemin ändras iom att man höjer vattenståndet så ökar halterna nedströms. Man behöver ha detta i åtanke när man restaurerar våtmarker. Mer finns att läsa här: [Restaurerad torvmark riskerar släppa ut lagrade föroreningar | sl.se](https://www.slu.se/nyheter/2022/08/restaurerad-torvmark-riskerar-slappa-ut-lagrade-foreoreningar)

11. Nästa möte

Konstituerande möte i samband med årsmötet. Behöver vi möte innan årsmötet tar vi ett teammöte kvällstid. HB kallar till möte i så fall.

12. Mötet avslutas

HB tackade alla och avslutade mötet.

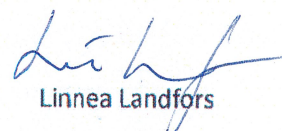
Henrik Berndtsson

Ordförande

Johan Axné

Sekreterare

Linnea Landfors

Justerare

